Народно Читалище „Отец Паисий-1928г.” с. Витановци
ул. „Секул Крумов” №44, 0898/30 01 70 e-mail: vitanovci_1928g@abv.bg

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЧ „ОТЕЦ ПАИСИЙ – 1928Г.“ С. ВИТАНОВЦИ, ОБЩ. ПЕРНИК ЗА 2022 Г.

АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

Народно читалище „Отец Паисий – 1928г е юридическо лице с нестопанска цел в обществената полза, със седалище и адрес на управление в село Витановци, община Перник, област Перник, ул. „Секул Крумов“ №44. В дейността му могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Читалището няма собствена сграда и се помещава в търговския дом в селото, където използва три помещения по 12 кв. м., в две от които е читалищната библиотека. Сградата е ремонтирана основно през 2012г., но от няколко години се появи теч /вероятно от покрива/ и по външните стени има влага, паднала е мазилката в двете библиотеки.

Съгласно ЗНЧ, читалището е вписано в Публичния регистър на читалищата към Министерство на културата, където спазва всички условия и изисквания относно подаването на информационна карта, актуализиране на новостите относно председател, настоятелство, проверителна комисия и читалищен секретар.

Съгласно измененията на ЗЮЛНЦ и търговския регистър към Агенция по вписванията, читалището се е пререгистрирало успешно и подава точно и коректно всяка информация свързано с общ статус, обявени актове и годишен финансов отчет.

През изтеклата отчетна година Настоятелството на читалището е провело 3 заседания за обсъждане на работния процес в институцията и осъществяването на дейността през годината. На заседанията бяха разисквани насоките на дейността, участия, изяви и други. Едно общо годишно – отчетно събрание. Полагат се и постоянни усилия за обучение и квалифициране на персонала.

- 12 и 13 април 2022 г. двудневно обучение на тема: "Теоретична и практическа подготовка на представители на НПО и бизнес организации, за реакции при наводнения и последващи кризи". Обучението се проведе в Главна дирекция "Противопожарно безопасност и защита на населението" град София. Организатор РЕКИЦ "Читалища" Перник.
- Юни – Работна среща за читалищата от област Перник на тема: "Правна рамка на читалищата и възможности за финансиране по Грантови програми". Срещата се проведе в залата на читалище "Гюрга Пинджурова - 1895", град Трън. Организатор РЕКИЦ "Читалища" Перник.
- 24 октомври 2022 г., практическа работилница на тема: "Баланс професионален и личен живот". се проведе в НЧ "Напредък 1895 г.", град Радомир. Организатор РЕКИЦ "Читалища" Перник.
- 24 и 25 ноември – двудневен семинар в град Босилеград, Сърбия на тема: "Обмяна на добри практики и нови партньорства". Организатор РЕКИЦ "Читалища" Перник.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Целите на читалище „Отец Паисий - 1928г." са да задоволява потребностите на населението, свързани със:

- Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност в селото;
- Запазване на обичаите и традициите на българския народ;
- Развиване на творческите способности, разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
- Създаване на условия за общуване между хората, възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;

ВИЗИЯ на НЧ „Отец Паисий – 1928г." се определя от работата на неговата структура.

- Поддържане на общодостъпна библиотека и читалня;
- Организиране на школи, кръжоци, ателиета по изкуства, клубове по интереси за проучвателна и събирателна дейност в областта на фолклора, етнографията и краезнание и др., организиране на свободното време на ученици и възрастни във извънучебни, извън училищни и извънработни форми на заетост;
- Организиране празненства, концерти, чествания и младежки дейности.
- Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество.;
- Разработване и реализирани на проекти.

МИСИЯ

Да съхрани и развива духовните традиции, националната идентичност и историческата памет на населението и да внушава самочувствието на местното население, като граждани на Европа.

ДЕЙНОСТ:

1. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

През периода 01.01.2022г. до 31.12.2022г. библиотеката към НЧ „Отец Паисий- 1928г." с. Витановци отчете следните показатели :

Ново набавените книги са 51 на брой, закупени са 3 книги – по читателски търсения и придобити 48 тома литература – дарение. Към 31.12.2022г. библиотеката разполага с 4102 тома литература.

Продължава отчитането на положителни резултати от изготвените и реализирани 4 проекта към Министерството на Културата по Програма: „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност" през предходните три години. През 2022г. бе изготвен, финансиран и реализиран поредния проект към Министерството на Културата и закупени 99 бр. книги, съобразени с читателски търсения и препоръки. Подредени са седем тематични витрини през годината.

Оказваме техническа помощ на потребителите /основно възрастни/ за регистрация на профили в социалните мрежи, свързване с роднини в страната и чужбина. Извършваме и консултации за ползването на компютър, интернет, социални мрежи, Skype, електронна поща.

2. ЛЮБИТЕЛСКО ТВОРЧЕСТВО

2.1. Към читалището съществува **Сурвакарска група** която варира между 70-90 човека, мъже, жени, деца на различна възраст. Участниците в групата постоянно обновяват и създават нови костюми и маски със собствен труд и средства. Ръководител на групата Първан Симов. Групата ежегодно организира и провежда сурвакарски игри на 13.01, а на 14.01 обхожда селото.

2.2. Лазарска група

Групата е възобновена през 2013г, след повече от 40 годишно прекъсване. В нея участват момичета на възраст 10 – 16 години, броя им варира между 10-15. Групата пресъздава обичая „Лазаруване", както и други пролетни празници, участва в местни инициативи, регионални и национални празници и фестивали.

2.3. Женска фолклорна певческа група

В групата участват 10 жени, на възраст 60-80 години. Репертоара им се състои предимно от обработен фолклор от различни области на България, но се стараят да издирват и предават и автентични песни от населеното място. Репетициите се провеждат два пъти в седмицата, като часа и дните се определят в началото на сезона. Женската фолклорна певческа група, взе активно участие в реализирането на Проект: „Фолклорно лято – традициите и обичаите на село Витановци. Научи и покажи", финансиран от Национален фонд „Култура", по Програма: Подкрепа на частни организации в областта на любителското изкуство/сесия 2021. Проекта се реализира в периода 01.02.2022г. – 30.10.2022г.

2.4. Женски клуб за предаване на обичаи и традиции

Постоянните участници в клуба са 30, на различна възраст. Целта на клуба е да издирва, пресъздава и предава традиционни за района обичаи, празници, словесен, музикален фолклор и др. Клуба организира и участва в събития като тематични изложби, пресъздаване на празници и обичаи, музикални вечери, срещи с други колективи от района. По време на срещите и събитията се създават възможности за лични контакти, обсъждане на идеи и обмяна на опит. През 2022 г, клуба отчете една богата на дейности и изяви година. Съвместно с детския клуб, пресъздаваха дейности и издирваха празници и обичаи в реализиране на Проект: „Фолклорно лято –традициите и обичаите на село Витановци. Научи и покажи", финансиран от Национален фонд „Култура", по Програма: Подкрепа на частни организации в областта на любителското изкуство/сесия 2021. Проекта се реализира в периода 01.02.2022г. – 30.10.2022г.

2.5. Детски клуб за приемане на обичаи и традиции

Клуба е създаден с цел запознаване, разучаване и опазване на местния фолклор. В Клуба участват от 15 да 25 деца, в зависимост от учебната заетост на децата, те са на възраст от 3 до 16 годишна възраст. Децата разучават традиционните хора, песни, пресъздават празници и обичаи, словесен фолклор, както съвместно с Женския клуб, така и самостоятелно. Овладяват тайните на приложното изкуство, усвояват техниките и технологиите за изработване на пана, меки играчки, маски, писани великденски яйца, сурвачки и други предмети и атрибути, свързани с народните празници и обичаи. Участниците чрез изследс вателска дейност се запознават с народните празници, а чрез изработване на

отделните предмети на приложното изкуство развиват своята фантазия. С изработеното и изученото в клуба, участват в местни инициативи, регионални и национални празници и фестивали, включват се благотворителни инициативи. Организират се срещи с други колективи с цел обмяна на опит и създаване на контакти.

2.6. Клуб за приложни изкуства

Клубът действа предимно през ваканциите на децата и в рамките на Летните занимания за деца, които се провеждат вече десет години в читалището. В заниманията по приложни изкуства децата се приобщават към света на изкуството. Успоредно с това се развиват сръчност и умения, добър естетически вкус, творческо самочувствие, артистичност и фантазия. Заниманията включват: изобразителни и приложни изкуства; работа с природни материали; рисуване върху керамика и стъкло; моделиране с пластилин, моделин; апликации; изработка на сувенири; работа с текстил.

2.7. Индивидуални изпълнители

Към читалището се изявяват индивидуално – 2 певици възрастни и 1 разказвачка – дете.

Организирани дейности, участия и изяви през 2022г.

- 13.01. Сурвакарските игри – запалване ритуален огън и посрещане на Сурвакарската група от с. Мещица;
- 14.01. Обхождането по домовете на Сурвакарската група;
- 04.02. – Работна среща в рамките на Проект: „Фолклорно лято – традициите и обичаите в село Витановци. Научи и покажи";
- 09.02. – Пролетен празничен календар – обсъждане на пролетните празници и честване.
- 18.02 – Работна среща в рамките на Проект: „Фолклорно лято – традициите и обичаите в село Витановци. Научи и покажи";
- 23.02. – Работилница за мартеници. Изработените мартеници, бяха подарени на хората от селото на 1 март, подарени 50 мартеници на ЦДГ „Изворче" гр. Перник, а част от тях бяха включени в конкурс за мартеници.
- 25.02. – Участие в Онлайн Фестивал „Среди зима на мегдана Радилово 2022г" – грамота за участие
- - Фото-конкурс „Баба Марта-мартенички вързала" организатор НЧ „Пробуда 1934" с. Ковачите, общ. Сливен – грамота за участие
- - Конкурс „Най-оригинална и автентична мартеница", организиран от НЧ „Напредък 1897" с. Попица – Грамота за отлично представяне /ДКПОТ/
- 03.03. – табло посветено на празника, викторина посветена на празника и традиционно честване от пенсионерите в селото.
- 08.03. – табло за празника и изложба на плетива на една кука, предоставени от Людмила Сотирова. Всички присъстващи получиха цвете, мартеница и картичка от читалището.
- 10.03. – Работна среща в рамките на Проект: „Фолклорно лято – традициите и обичаите в село Витановци. Научи и покажи";

- Национален конкурс за изработка на мартеница „Червено-бели вдъхновения", организиран от НЧ „Пробуда – 1896г." гр. Суворово – 2-ро място в категория: пано и първо мартенска украса.
- Втори конкурс „Мартеничка бяла и червена", НЧ „Станчо Станчев 1896" с. Сушица, общ. Стражица – грамота;
- Изработени и подарени 50 мартеници за ЦДГ „Изворче" гр. Перник;
- 25.03. – Работна среща в рамките на Проект: „Фолклорно лято – традициите и обичаите в село Витановци. Научи и покажи";
- 22.03. – Табло посветено на Първа пролет;
- 31.03 – Работна среща в рамките на Проект: „Фолклорно лято – традициите и обичаите в село Витановци. Научи и покажи";
- 01.04. – В навечерието на Международния ден на детската книга - 02 април, се проведе викторина, заедно с децата си припомнихме любимите детски книжки, кои са техните автори и други интересни неща. Направихме и табло със снимки от интернет и рисунки, нарисувани от децата;
- 04.04. – Изработване на Великденски кошнички;
- 05.04. – Пролетно веселие – Разучаване на хора и песни;
- 06.04. – Изработване на Великденски зайци – сувенири;
- 07.04. – Изработване на Великденски декорации;
- 08.04. – Изработване на Великденско табло и яйца от хартия;
- 16.04. – Лазаровден – Обхождане на селото;
- 23.04. – Великденски традиции – беседа и боядисване на яйца;
- 11.05. – Ден на библиотекаря – представяне на ново постъпилите книги в библиотеката
- 14.05. – Курбан за здраве подготвен и осъществен от Сурвакарската група, пред местната църква;
- През 2021г. Читалището кандидатства с проектно предложение „Фолклорно лято – традициите и обичаите в село Витановци. Научи и покажи", по Програма: Подкрепа на частни организации в областта на любителското изкуство/2021г. към Национален фонд „Култура". Проекта бе одобрен и финансиран, а основните дейности бяха реализирани в периода юни – септември. В рамките на проекта осъществихме 10 публични събития:

- 14.05. – Представяне на проекта пред местната общност, представители на културни и други институции;
- 11.06. – Представяне на обичая Сурва и изработване на сурвакарски маски;
- 01.07. – Обичаите и традициите по Граовски – месене на погача и точене на баница
- 19.07. – Представяне на дейността „Обичаите и традициите по Граовски" в Читалище „Напредък-1895г." гр. Радомир
- Традиционни хора от Граово – Представяне на сватбените традиции
- 11.07. – Песните от нашенско – Представяне на обичая „Лазаруване" и изработване на косичници.
- 27.07. – Нишки от спомени – демонстрация и уроци по шиене и плетене
- Детски хора и игри на песен – разучаване характерни за Долно Граово. Разучаване игрите от миналото;
- 26.08. – Пресъздаване на традиционна седянка от миналото, като под формата на игри бяха представени дейности от седенките.

- 17.09. – Концерт/спектакъл, на който бяха представени дейностите и наученото в рамките на проекта.

  /Освен планувaните основни работилници заложени в проекта се проведоха и няколко по-малки, в рамките на които участниците се запознаха с дейности и празници, не заложени в проекта, но следващи същата идея. /

  - Разучаване на селското хоро;
  - Запознаване с техниката Мокро плъстене на вълна и изработване на цветя;
  - Запознаване с тъкачеството и изтъкаване на мини черги на импровизирани станчета;
  - Изработване на сувенири със смесени техники и материали;
  - Разучаване на хора и песни;
  - Плетене на игроорки;
  - Изработване на цветя и плитки за косичниците;
  - Изработване на сценични венчета;
  - Запознаване с различните видове прежда и изработване на сувенири от прежда;
  - Изплитане на чорапи за Лазарската група;
  - Посещение на Пътеката на Здравето;
  - Запознаване с вълната – начин на добиване, обработка и изработване на сувенири от вълна;
  - Посещение на Вазова екопътека;
  - Изработване на косичниците;
  - Изработване на декори и декорация за финалния концерт;

- 1 юни – Детски празник посветен на Международния ден на детето – игри и състезания. Всички присъстващи получиха подаръци от читалището.
- 2 юни – Честване Деня на Ботев. Рецитиране стихове на поета и други с патриотична тематика;
- 18.06. – Традиционен селищен празник;
- 24.06. – X Регионален фестивал „Еньовден" 2022 в местността Ладовица, кв. Изток – награда 2 място, грамота и плакет за „Женската фолклорна певческа група"
- 07.07. – Св. Неделя – Традиционен курбан за здраве в местността „Витановски уши";
- 14.07. – изработване на въздушни балони с техника апликация и квилинг;
- 16.07. – 7-ми ФССО с. Пещера, общ. Земен – награда второ място и плакет;
- 01.08. – Ден на градинаря – Представяне на презентация, запознаване с местните плодни и зеленчукови култури и рисуване по темата;
- 03.08. – Световен ден на динята – запознаване с интересни и полезни факти за динята, изработване на динени фенери и състезание по изхвърляне на динени семки.
- 15.08. – изработване на хартиени венчета с цветя;
- 24.08. – Летни занимания. Рисуване и оцветяване;
- 07.09. – Изработване на хартиени цветя;
- 13.09. – изработване на картички за първия учебен ден;
- 26.10. – Есенен празничен календар – беседа и честване;
- 29.10. – Участие в откриването на ново построената спортна площадка в селото;
- 01.11. – Помним будителите — Презентация, викторина и изработване на табло посветени на Деня на Народните будители;

- 17.11. – Зимен празничен календар – беседа;
- 13.12. – XIV областна кулинарна изложба-конкурс между читалищата „Традиционни ястия, напитки и реквизити в българската кухня“ – Организатор НЧ „Съзнание 1922г.“, гр. Перник – Награда второ място за цялостно представяне и индивидуална-майсторска награда;
- 25.12. – Детско Коледно тържество – всички присъстващи деца, получиха подаръци осигурени от читалището и традиционните ни партньори – СД „Сани Конс Тодорови с-ие“ – Зайо-Байо Перник.
- 28.12. – Зимни работилнички – изработване на играчки от прежда;
- 29.12. – Зимни работилнички – Запознаване с традицията „Сурвакане“ и изработване на традиционни сурвакници;
- 30.12. – Зимни работилнички – Коледно-Новогодишна трапеза – Кулинарна изложба и изпращане на 2022г.

3. ПАРТНЬОРСТВА

Дейността на читалището се осъществява във взаимодействие с учебни заведения и детски градини, фирми, неправителствени организации от района, града и страната, както и с професионални културни институти, творчески групи и дружества в областта на извършваната от тях културно-просветна, социална и информационна дейност.
Читалището поддържа отношения на сътрудничество и координация с държавните и обществените органи и организации от различни нива, на които законите възлагат определени задължения в областта на културата.

- Община Перник;
- РЕКИЦ Перник;
- Кметство Витановци;
- СНЦ "Локално наследство";
- Сдружение „ Дай, бабо, огънче!“;
- „Сани- Конс Тодорови с-ие" СД;
- НЧ „Напредък -1895г.“ гр. Радомир;
- НЧ „Васил Левски – 1968г.“ с. Рударци;
- НЧ „Христо Ботев – 1928г.“ с. Копаница;
- ГудМилс България ЕООД.

4. ПРОЕКТИ:

- Пилотна сесия Общински фонд „Култура“ – Перник – неодобрен.
- Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност към Министерство на Културата – одобрен, финансиран и реализиран
- През 2021г. Читалището кандидатства с Проект: „Фолклорно лято – традициите и обичаите в село Витановци. Научи и покажи“, към Национален фонд „Култура“ по Програма: Подкрепа на частни организации в областта на любителското изкуство/сесия 2021. Проекта е одобрен и се реализира в периода 01.02.2022г. – 30.10.2022г.

5. **ЕФЕКТИВНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА СГРАДАТА:**

Сградата се използва на 250 %. Не достатъчните помещения, продължават да са сериозен проблем за дейността на читалището. Няма достатъчно място за съхранение на инвентара и материалите на читалището, тъй като помещенията които са предоставени на читалището са по 3 Х 12 кв.м., основната си дейност развиваме в двете големи зали, които са ни предоставени „при необходимост от ползване".

6. **РЕГИСТРИРАНИ ЧЛЕНОВЕ:**

В читалището членуват 51 действителни и 10 спомагателни члена.

Отчетната 2022 година беше много благоприятна за дейността на читалището. С реализирането на двата проекта 1. Обогатихме библиотечния фонд и продължаваме да привличаме нови читатели. 2. С финансирането от Национален фонд „Култура" - върнахме обществената роля на читалището като традиционен културен и образователен център в населеното място след периода на работа в условията на пандемия. С атрактивността на проекта успяхме да привлечем децата и младежите от селищната общност и да ги накараме активно да се включват в усвояването на знания и умения от местните носители на традиционната култура, а също бяха обучавани чрез специални занимания и от експерти – етнолог, етнохореолог и музиколог. Работата с експерти даде стимул и самочувствие на съществуващите фолклорни групи към читалището за продължаване дейностите по съхраняване и предаване на традиционните знания и умения в рамките на локалната общност, стимулира повече изяви и по-добро представяне на групите, а също така привлече и нови участници. От своя страна, това стимулира читалищното ръководство да търси възможности за осигуряване на експертна помощ и в бъдеще за подпомагане дейностите на културната институция. Закупеното по проекта техническо оборудване (лаптоп и проектор с екран) ще подпомогне всички дейности на читалището и в бъдеще - в организационната, административната, образователната и творческата дейност на институцията. Техниката ще бъде използвана изключително в образователните инициативи на читалището при работата с деца и младежи, както и при организирането на различни презентации за членовете на читалището и за цялата локална общност.

Осигуряването на нови традиционни костюми за децата в читалището ще даде възможност за по-активно участие на децата в различни инициативи на читалището и в различни популяризаторски събития извън селищната общност. Изработените от закупените материали косичници за лазарската група и сурвакарски маски ще се използват по време на празниците Сурва и Лазаруване. Ще бъдат използвани също и от Детската фолклорна група и в участия на различни фестивали, събори и др. събития. Закупеният реквизит и материали, използвани за публичните събития ще бъдат използвани и в бъдещи прояви, които ще се организират от читалището.

Изготвил: .....

/Т. Цонева/

Утвърдил: .....

/Й. Малинов/

НЧ „Напредък 1928" * с.Витановци *